

Kodeks postępowania dostawców Bunge

W Bunge oczekujemy od pracowników i dostawców przestrzegania najwyższych standardów etyki i rzetelności. Nasze relacje z dostawcami opierają się na wzajemnym poszanowaniu i ufności, że będziemy zawsze postępować właściwie, prowadząc współpracę biznesową. Zawsze staramy się utrzymywać zaufanie naszych pracowników, klientów, udziałowców, dostawców i społeczności, w których działamy.

Od dostawców Bunge oczekujemy, że będą prowadzić działalność biznesową sprawiedliwie, etycznie oraz zawsze zgodnie z wszelkimi obowiązującymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, a także z naszymi **podstawowymi wartościami**, politykami i **Kodeksem postępowania („Kodeksem Bunge”)**. **Kodeks postępowania dostawców Bunge („Kodeks dostawców”)** zawiera dodatkowe zasoby przeznaczone specjalnie dla naszych dostawców, aby im pomóc w zrozumieniu naszych zasad, wyjaśnić nasze oczekiwania oraz wspierać etyczne podejmowanie decyzji. Kodeks dostawców jest w pełni zharmonizowany z Kodeksem Bunge i wspiera jego cele. Wiele tematów omówionych w Kodeksie Bunge zostało powtórzonych w Kodeksie dostawców ze względu na ich znaczenie dla naszych relacji z dostawcami. Określenie „Dostawcy” odnosi się do wszelkich podmiotów zewnętrznych, które dostarczają produkty lub świadczą usługi dla Bunge, w tym naszych bezpośrednich i pośrednich dostawców, dystrybutorów, przedstawicieli, agencji rekrutacyjnych, podmiotów polecających, pośredników, agentów celnych, agentów portowych, konsultantów, wykonawców, usługodawców, dostawców towarów i surowców oraz dostawców działu zaopatrzenia. Kodeksu dostawców powinni przestrzegać również podwykonawcy Dostawców. Kodeks dostawców nie obowiązuje klientów końcowych.

Od Dostawców oczekuje się postępowania zgodnie z duchem oraz literą zasad przedstawionych w Kodeksie dostawców. W Kodeksie określono minimalne oczekiwania dotyczące akceptowanego postępowania. Zdecydowanie zachęcamy Dostawców do przekraczania minimalnych oczekiwań wskazanych w niniejszym Kodeksie dostawców i do promowania najlepszych praktyk oraz ciągłego doskonalenia się w każdym aspekcie swojej działalności. Jeżeli zobowiązania wynikające z lokalnych przepisów są mniej restrykcyjne, oczekujemy od Dostawców przestrzegania niniejszego Kodeksu dostawców podczas prowadzenia interesów z firmą Bunge lub w jej imieniu.

Prawa człowieka i warunki pracy

- **POSZANOWANIE PRAW CZŁOWIEKA:** Od Dostawców oczekuje się przestrzegania zasad określonych w **Polityce Bunge dotyczącej praw człowieka**, które obejmują poszanowanie praw człowieka zgodnie z Wytycznymi ONZ dotyczącymi biznesu i praw człowieka, Wytycznymi Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (Organization for Economic Cooperation & Development, OECD) dla przedsiębiorstw międzynarodowych i Międzynarodową Kartą Praw Człowieka. Dostawcy powinni szanować Deklarację Międzynarodowej Organizacji Pracy (International Labor Organization, ILO) dotyczącą podstawowych zasad i praw w pracy, z której wynika, że firmy powinny szanować wolność zrzeszania się i prawo do rokowań zbiorowych, dążyć do wyeliminowania wszelkich form pracy przymusowej lub obowiązkowej, w tym pracy dzieci, oraz dążyć do wyeliminowania dyskryminacji w zakresie zatrudnienia i zawodu, a także do zapewniania bezpiecznego i zdrowego środowiska pracy.

Terminy „Bunge” lub „Spółka” odnoszą się do firmy Bunge Global SA oraz wszystkich jej spółek zależnych, stowarzyszonych i joint venture, będących w całości lub w większości własnością Bunge. Terminy „Pracownik”, „Ty” oraz „Pracownicy”, „Współpracownicy” lub „My” odnoszą się do dyrektorów, członków kadry kierowniczej i pracowników Bunge, chyba że zaznaczono inaczej. Niniejszy Kodeks nie tworzy ani nie ma tworzyć żadnych praw beneficjentów będących osobami trzecimi.

Bunge nie toleruje naruszania praw człowieka przez swoich Dostawców. Bunge zachęca Dostawców do opracowywania własnych polityk dotyczących praw człowieka, które zobowiązują do przestrzegania wspomnianych międzynarodowych norm oraz określają szczegółowo, jak te zasady będą przestrzegane w działalności firmy i w relacjach z poddostawcami.

- **PRACA PRZYMUSOWA:** Dostawcy powinni zabronić wszelkich form pracy przymusowej i obowiązkowej, w tym terminatorskiej, pracy za długi, pracy dzieci oraz handlu ludźmi. Bunge nie będzie tolerować świadomego lub wynikającego z zaniedbań wykorzystywania pracy przymusowej, kar fizycznych, gróźb przemocy ani innych form niegodziwego traktowania przez żadnego Dostawcę.
- **PRACA DZIECI:** Dostawcy powinni zabronić pracy dzieci, a wszyscy pracownicy w ich zakładach i łańcuchu dostaw muszą być w co najmniej minimalnym wieku dopuszczenia do pracy określonym w standardach ILO dotyczących pracy dzieci oraz we wszystkich obowiązujących lokalnych przepisach ustawowych i wykonawczych. Bunge nie toleruje zatrudniania dzieci ani wykorzystywania ich pracy przez żadnego Dostawcę w sposób świadomy ani przez zaniedbanie.
- **WOLNOŚĆ WYPOWIEDZI I WOLNOŚĆ STOWARZYSZANIA SIĘ:** Dostawcy powinni szanować prawo do wolności wypowiedzi oraz prawo do zrzeszania się swoich pracowników zgodnie z Polityką dotyczącą praw człowieka, w tym do zakładania i wstępowania do wybranych przez siebie organizacji w celu zbiorowego negocjowania bez uprzedniego upoważnienia ani nieuzasadnionej ingerencji. Dostawcy powinni przestrzegać wszelkich obowiązujących przepisów ustawowych i wykonawczych prawa pracy.
- **BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY:** Dostawcy powinni dbać o tworzenie bezpiecznych i zdrowych warunków pracy dla swoich pracowników, wykonawców i dostawców, a także przestrzegać wszystkich obowiązujących przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących BHP. Dostawcy pracujący w zakładach Bunge powinni przestrzegać naszej Globalnej polityki bezpieczeństwa i higieny pracy oraz Polityki dotyczącej przemocy w miejscu pracy, a także wspierać osiągnięcie celu Bunge, jakim jest kultura pracy bezwypadkowej.
- **PRZECIWDZIAŁANIE DYSKRYMINACJI I MOLESTOWANIU:** Dostawcy powinni dbać o utrzymanie środowiska pracy, które jest oparte na szacunku i profesjonalizmie, różnorodne, otwarte na różnice oraz wolne od dyskryminacji, molestowania, odwetu, nękania i zastraszania. Dostawcy powinni też wspierać różnicowanie i otwartość personelu. Wszelkie formy dyskryminacji lub prześladowania jakiegokolwiek pracownika bądź osoby ubiegającej się o pracę powinny być zakazane. Decyzje dotyczące zatrudnienia powinny być podejmowane bez względu na cechy powszechnie chronione, w tym rasę, pochodzenie narodowe, kolor skóry, religię, płeć, orientację seksualną, tożsamość płciową, ekspresję płciową, obywatelstwo, wiek, niepełnosprawność, status wojskowy lub weterana ani stan cywilny.
- **SPRAWIEDLIWE WYNAGRODZENIE I GODZINY PRACY:** Dostawcy powinni spełniać lub przewyższać wszelkie obowiązujące wymagania przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących godzin pracy oraz wynagrodzenia, w tym wynagrodzenia minimalnego, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i urlopów.
- **WODA I HIGIENA:** Dostawcy powinni szanować prawo dostępu do bezpiecznej i czystej wody pitnej w wystarczającej ilości, a także dostępu do odpowiednich usług sanitarnych i środków higienicznych w swoich zakładach, łańcuchu dostaw i społecznościach, w których działają.

Środowisko i użytkowanie gruntów

- **WPŁYW NA ŚRODOWISKO:** Dostawcy powinni zwracać baczną uwagę na swój wpływ na środowisko oraz klimat zgodnie z naszą [Polityką odpowiedzialności środowiskowej](#).

- **ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ:** Dostawcy powinni wspierać rozwój systemu bardziej zrównoważonej produkcji żywności, m.in. promując zrównoważone rolnictwo, zarządzanie gospodarką wodną oraz zwiększanie bezpieczeństwa żywnościowego zgodnie z Celami Zrównoważonego Rozwoju ONZ.
- **ZAKAZ WYLESIANIA, ZAGOSPODAROWYWANIA TORFOWISK I WYZYSKU (NO DEFORESTATION, NO PEAT, AND NO EXPLOITATION, NDPE):** Dostawcy powinni angażować się w osiągnięcie celów NDPE, takich jak:
  - Zakaz wylesiania**, który zabrania wylesiania podczas zagospodarowania terenu z myślą o ochronie obszarów o wysokiej wartości ochronnej (High Conservation Value, HCV) i obszarów o wysokich zasobach węgla (High Carbon Stock, HCS), przestrzeganiu polityki zakazu spalania i ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych.
  - Zakaz zagospodarowywania torfowisk**, który zabrania zagospodarowywania nowych terenów na torfowiskach i zachęca do wdrażania najlepszych praktyk w zakresie zarządzania istniejącymi plantacjami; tam, gdzie to możliwe, prowadzone jest również odtwarzanie torfowisk.
  - Zakaz wyzysku**, który zabrania wyzyskiwania pracowników, dzieci, społeczności lokalnych i małych plantatorów do celów produkcji oleju palmowego.
- **IDENTYFIKOWALNOŚĆ I PRZEJRZYSTOŚĆ:** Dostawcy powinni na żądanie i zgodnie z obowiązującymi przepisami udostępniać Bunge informacje i dane w celu ułatwienia identyfikowalności.
- **PRAWA DO ZIEMI:** Dostawcy powinni podejmować działania mające na celu poszanowanie użytkownika gruntów, drobnych właścicieli i rdzennej ludności, a także różnorodności biologicznej, jak wyjaśniono w naszej [Polityce użytkowania gruntów i bioróżnorodności](#) oraz zgodnie z Deklaracją praw ludności rdzennej ONZ.
- **DOSTAWCY TOWARÓW:** Dostawcy w łańcuchu wartości oleju palmowego Bunge powinni przestrzegać Polityki Bunge dotyczącej zrównoważonego pozyskiwania oleju palmowego. Dostawcy zbóż i nasion oleistych w Ameryce Południowej mają obowiązek przestrzegać zobowiązań Bunge na rzecz zrównoważonych łańcuchów wartości: zbóż i nasion oleistych.

Etyka/zgodność z przepisami

- **HANDEL, SANKCJE I KONTROLA EKSPORTU:** Dostawcy powinni niezależnie od miejsca prowadzenia działalności przestrzegać wszystkich obowiązujących ograniczeń, w tym przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących sankcji handlowych i gospodarczych, przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy, ceł, kontroli eksportu oraz innych przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących eksportu, reeksportu i importu oraz – tam gdzie ma to zastosowanie – antybojkotowych przepisów ustawowych i wykonawczych.
- **PRZEKUPSTWO, KORUPCJA, WYMUSZANIE:** Dostawcy powinni przestrzegać wszystkich przepisów przeciwdziałających przekupstwu, korupcji i nielegalnych prowizji w miejscu prowadzenia działalności. Przekupstwo obejmuje przekupstwo urzędnika państwowego oraz przekupstwo komercyjne pracownika naszego lub podmiotu zewnętrznego działającego w imieniu Bunge. Bunge poszukuje Dostawców, którzy starają się działać w sposób zgodny z naszym [Kodeksem Bunge](#), Polityką antykorupcyjną i Polityką zarządzania ryzykiem związanym ze stroną trzecią. Bunge nie współpracuje z Dostawcami, którzy naruszają nasze wysokie standardy lub umniejszają wartości, które staramy się tworzyć.
- **KONFLIKT INTERESÓW:** Dostawcy powinni unikać konfliktów interesów i ujawniać firmie Bunge, czy mają z nią jakiegokolwiek powiązania (finansowe lub inne), które mogą stanowić konflikt interesów.

- **POUFNOŚĆ I PRYWATNOŚĆ DANYCH:** Dostawcy powinni postępować z informacjami poufnymi dotyczącymi firmy Bunge, w tym dotyczącymi jej własności intelektualnej, tajemnic handlowych i informacji finansowych, a także danymi osobowymi pracowników, partnerów biznesowych i konsumentów Bunge, zgodnie z obowiązującymi przepisami i zobowiązaniami umownymi.
- **JAKOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO PRODUKTÓW, TOWARÓW I USŁUG:** Od Dostawców oczekuje się dostarczania produktów i usług, które są bezpieczne i wysokiej jakości. Dostawcy powinni przestrzegać obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.
- **SIŁY BEZPIECZEŃSTWA:** Dostawcy zatrudniający prywatne lub publiczne siły bezpieczeństwa do celów ochrony lub z nich korzystający powinni zapewnić odpowiednie instrukcje i nadzór, zgodnie z Dobrowolnymi zasadami bezpieczeństwa i praw człowieka.

Ład korporacyjny

- **MONITOROWANIE I PROWADZENIE DOKUMENTACJI:** Dostawcy powinni prowadzić księgi i rejestry, które zgodnie z prawdą i uczciwie odzwierciedlają wszystkie transakcje. Dostawcy powinni spełniać wszelkie żądania informacji dotyczących istotnego kraju pochodzenia towarów i usług lub strategii identyfikowalności łańcucha dostaw.
- **AUDYTY I OCENY:** Bunge zastrzega sobie prawo do zażądania audytu w celu sprawdzenia zgodności z tymi oczekiwaniami. Bunge oczekuje, że Dostawcy będą spełniać uzasadnione prośby o informacje, certyfikaty i/lub dostęp na potrzeby audytów.
- **ZGŁASZANIE WĄTPLIWOŚCI I SKARG:** Jeśli zauważysz lub podejrzewasz jakiegokolwiek zachowanie lub praktyki biznesowe, które Twoim zdaniem mogą naruszać nasz Kodeks dostawcy, skontaktuj się bezpośrednio z Bunge. Aby zgłosić wątpliwość lub uzyskać pomoc, skorzystaj z **Infolinii Bunge**. Infolinia to bezpieczny kanał komunikacji monitorowany przez nasz zespół Global Ethics and Compliance. Dostępna jest w wielu językach 24 godziny na dobę, 365 dni w roku. Można także skontaktować się z Działem HR lub Działem Prawnym albo e-mailowo z działem Global Ethics and Compliance (BGE.Bunge.Ethics.Compliance@bunge.com). Wszelkie zgłoszenia rozpatrujemy niezwłocznie, sprawiedliwie i z zachowaniem jak największej poufności.
- **PRZESTRZEGANIE KODEKSU:** Bunge oczekuje od Dostawców poszanowania ducha Kodeksu dostawców. Jeżeli Bunge poweźmie uzasadnione zastrzeżenia co do przestrzegania przez Dostawcę jednego lub większej liczby postanowień Kodeksu dostawców, może wymagać wspólnego ustalenia obszarów wymagających poprawy. Jeżeli Dostawca nie zaangażuje się w ten proces wraz z Bunge lub nie wyeliminuje w sposób istotny jakichkolwiek niezgodności w rozsądnym lub uzgodnionym czasie, zastrzegamy sobie prawo do zakończenia naszej współpracy.

Wszelkie polityki Bunge wspomniane w niniejszym Kodeksie dostawców, które nie są dostępne do przejrzania, mogą zostać dostarczone na życzenie.